

ČERVEN v zahradě

V měsíci červnu končí jarní sezóna a počasí nás naplno vrhne do letních parných dnů, teplých nocí a množství bouřek. V tomto suchém měsíci nesmíme zapomenout na pravidelnou závlahu trávníku a občasnou závlahu výsad. Můžeme provést zmlazení na jaře kvetoucích keřů a pravidelné tvarování živých plotů. V tomto měsíci také poprvé sklízíme ranné ovoce a zeleninu. Po vši té práci je také vhodné se na zahradě zastavit a užít si záplavy květů letniček a středně pozdně kvetoucích dřevin.

RYBY VHODNÉ DO ZAHRADNÍCH JEZÍREK

Poslední fází při budování jezírka je jeho zarybnění. Ryby dodají zahradnímu jezírku tu správnou atmosféru. Jednou možností je zarybnění našimi domácími rybami a druhou možností je využít ryby zbarvené převážně do oranžova. Druhá možnost je častější, protože výrazně zbarvené ryby jsou daleko lépe viditelné. Nesmíme ovšem zapomenout, že každá ryba má určité nároky na životní prostředí, a je proto vhodné se před nákupem vždy poradit s odborníkem.

KARAS ZLATÝ – CARASSIUS AURATUS

Zlatá mutace byla vyšlechtěna již v 17. století z karase stříbrného a dovezena do Evropy. Karas je ryba společenská a vyžaduje společnost jedinců vlastního druhu.

Na kvalitu vody je velmi nenáročný. Snáší dobře nízký obsah kyslíku ve vodě a také je relativně odolný vůči patogenům. Díky této nenáročnosti je vhodným obyvatel i méně udržovaných jezírek. Péči kromě krmení nevyžaduje skoro žádnou.

V nádržích se drží spíše u dna, pouze za slunných dnů vyplouvá k hladině a ohřívá se.

Z karase zlatého jsou vyšlechtěny další barevné mutace. Nejzajímavější z nich je Karas zlatý schubunkin, který svým zbarvením připomíná kapra KOI.

KAPR KOI – CYPRINUS CAPRIO KOI

KOI kapr patří mezi nejoblíbenější ryby chované v zahradních jezírkách. Původem pocházejí z Japonska,

kde byli vyšlechtěni již před začátkem našeho letopočtu. Chov KOI kaprů má svá určitá specifika. Pokud chceme zajistit kaprům optimální místo pro život, neobejdeme se bez kvalitní filtrace pro zajištění kvalitní vody a také bude nutné pořídit speciální krmivo, které obsahuje vše potřebné pro zdravý růst a kvalitní zbarvení kaprů. KOI dorůstá délky okolo 30-70 cm. Jezírko pro chov by mělo být dostatečně prostorné s hloubkou minimálně 150 cm.

JESEN ZLATÝ – LEUCISCUS IDUS GOLD

Jesena v zahradním jezírku poznáme podle toho, že má tělo delší a užší než ostatní oranžově zbarvené ryby. Tato zlatě zbarvená mutace vznikla přirozenou cestou z přírodní formy. Zdržuje se v hejnech, které proplovají pod hladinou a hledají potravu. Živí se především planktonem, larvami hmyzu a drobnými měkkýši. Z hlediska nároků na prostředí v jezírku patří mezi středně náročné druhy. Vyžaduje vyšší obsah vzduchu ve vodním prostředí. Má rád pohyb vody v jezírku, fontány a podobné věci, které rozproudí vodu. Obrovskou výhodou jesena je, že plave těsně pod hladinou a i v kalnějších vodách je dobře viditelný.

OSTRORETKA STĚHOVAVÁ – CHONDROSTOMA NASUS

Ostroretka spadá do čeledi kaprovitých a původní je ve vodách Dunaje. Do našich vod se dostala umělým vysazováním. Tělo má štíhlé a zploštělé, barva je stříbrná. Dosahuje délky do 30 cm. Hlavní potravu ostroretky tvoří řasy a drobní živočichové. A to je právě jeden z omylů, které kolují o této rybě. Mnoho lidí si ji do jezírek pořizuje z důvodu snížení množství řas. Jenže v případě, že ostatní ryby v jezírku krmíte granulami, ostroretky je konzumují také a řasy je moc nezajímají. Bohužel i v případě, že ryby nekrmíte, zkonsumují řasy relativně málo a nikdy vodu nevyčistí, jen pomohou.

PŘEDSTAVENÍ ROSTLIN

PRUNUS LAUROCERASUS 'MARbled WHITE'

Střemcha vavřínová patří mezi klasické a velmi oblíbené neopadavé rostliny. V teplejších oblastech v zahraničí se dokonce hodí pro výsadbu živých plotů. V České republice se pro výsadbu živých plotů nehodí, protože vyžaduje dosti specifické podmínky. Dobře roste na polostinných místech s alkalickou půdní reakcí. Řez snáší vcelku dobře a regeneruje i z víceletého dřeva. Tento kultivar je velice zajímavý díky bílé panašované listu. Dorůstá do výšky cca 2 metrů.

ILEX AQUIFOLIUM 'FEROX ARGENTEA'

Cesmíny jsou stálezelené dřeviny, které jsou v našich podmínkách plně mrazuodolné. Pěstují se hlavně pro pevné a lesklé listy a pro červené nejedlé plody. Pokud pěstujeme cesmínu pro větvičky s plody, je nutné pěstovat vždy 2 rostliny. Jednu samičí a druhou samčí, rostlina je totiž dvoudomá. Nejvhodnějším umístěním cesmíny na zahradě je polostinné místo, které má dostatek vláhy. Tento samčí kultivar je zajímavý díky silně zkrabatělým bílozeleným listům, které jsou po celé ploše hustě poseté ostny. Ostny a okraje listů jsou zbarveny do bíla.

ARAUCARIA ARAUCANA

Blahočet čilský pochází z Jižní Ameriky. Roste převážně v okolí řek, ale lze ho spatřit i v nadmořské výšce kolem 1600 m nad mořem. Jedná se o exotický jehličnan, který v našich podmínkách dorůstá do výšky cca 4 metrů a má pravidelně kuželovitou korunu. Větve má pravidelně rostlé, pokryté tuhými listy – jehlicemi. V našich podmínkách vyžaduje chráněná místa a může se stát, že během zimy namrzne. Vyžaduje kvalitní půdu, nejlépe lehčí a přiměřeně vlhkou. Nejlepším způsobem pěstování je rostlinu nasázet do nádoby a od jara do podzimu ji umístit na libovolné místo. Na zimní období je nutné rostlinu přesunout na plně stinné, chráněné místo nebo do foliovníku či skleníku, který je ovšem nevytápěný. Blahočet na jaře přihnojíme a následně již během roku nehnojíme aby rostlina pořádně vyžrála.

RHODODENDRON (T) 'VISCY' pěnišník

Pokud v dubnu až květnu zavítáte na zahradu, budou nejvýraznější dominantou zahrady kvetoucí pěnišníky. Mnohé rostliny jsou květy doslova obaleny. Rostliny mají ovšem vyšší péstební nároky. Pěnišníky vyžadují slunné až polostinné stanoviště, které je na zimní období stinné až polostinné. Půda pro pěstování musí být kyselá, nejlépe rašelina. Před zimou vyžadují výraznější závlahu, aby měly v zimě dostatek vláhy. Tento kultivar je zajímavý meruňkovým zbarvením květu s růžovým líčkem.

RHODODENDRON – rododendron, pěnišník, azalka

Rostliny rodu Rhododendron pocházejí z oblasti Číny, Tibetu, Japonska a Severní Ameriky. Částečně je možné je spatřit i v evropských velehorách. Pěnišník je národní rostlinou Nepálu.

První záměrný kříženec původních přírodních druhů byl vyšlechtěn v roce 1870 angličanem Herbergem ze Spofforthu. Ten jej nazval 'Hybridum'. Tato skupina kultivarů se do dnešní doby značně rozrostla a pořád se jejich sortiment rozšiřuje. V našich podmínkách tvoří tato skupina většinu prodáváných rostlin.

V České republice byly pěnišníky pěstovány od roku 1844 v botanické zahradě na Smíchově. Poté, po zrušení botanické zahrady, bylo pěstování přerušeno.

Šlechtění pěnišníků se v České republice věnuje převážně Výzkumný ústav okrasného zahradnictví v Průhonících. Jejich výpěstky a šlechtění rostou dodnes v průhonickém parku, kde je možné je obdivovat při plném květu v období května.

Pěnišníky jsou pěstovány hlavně kvůli výrazným barevným květům a určitá část druhů je také pěstována kvůli jejich stálezeleným listům. Z hlediska habitu se jedná o rostliny keřového až stromovitého vzrůstu, které mohou dosahovat výšky od 30 cm až po 30 m jedince (Rhododendron giganteum). Jedinci mohou mít listy jak stálezelené, tak poloopadavé až opadavé. Listy mohou být zespodu lysé nebo pokryté chloupky. Listy jsou celokrajné, bez zoubků. Velikost listů se pohybuje zpravidla od 2 cm do 50 cm. Ve výjimečných případech mohou listy pěnišníků dosahovat délky 100 cm a šířky 30 cm (Rhododendron sinogrande).

Květy vyrůstají ve vrcholících květenstvích. Květenství jsou typu hroznů nebo chocholíků, ve výjimečných případech mohou být květy jednotlivé. Pěnišníky kvetou v období od ledna do srpna, ale v našich podmínkách zpravidla v období května. Celá rostlina vykvetá najednou. Právě v tomto období jsou pěnišníky nejhezčí a v případě velkých výsadb v parcích jsou parky v tomto období hojně navštěvovány (např. průhonický park). Určité kultivary mají dokonce květy vonné, některé až velmi silně. Barevná škála květů pěnišníků je velmi široká. Začíná na čistě bílé barvě, přes růžovou, červenou, modrou a končí až temně bordó - skoro černou. K tomu všemu mohou mít květy pěnišníků různobarevná oka.

VÝHODY A NEVÝHODY MULČOVÁNÍ TRAVNÍ HMOTY

Při sekání trávníku na zahradě musí každý majitel řešit problém co s posekanou travní hmotou. Tento problém je o to palčivější, když bydlíte v satelitní

zástavbě s malou parcelou, na kterou není možné umístit klasický kompost nebo v místě není možnost svozu biologického odpadu.

V tomto případě přichází vhod možnost pořídit si sekačku, která při vložení mulčovacího

klínu dokáže travní hmotu rozdrtit a není třeba ji následně sbírat. Samozřejmě má tato metoda své pro a proti, ale je třeba zvážit, co je pro Vás důležitější.

Nejprve bych zmínil určité nevýhody, které mohou používáním mulčovacích sekaček vzniknout. Prvním,

**Ing. Martin Hraňo, DiS.,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,
www.hrano.cz**

Pěnišník patří do čeledi vřesovcovitých a z toho pramení jeho nároky na péstební prostředí. Většina členů této čeledi potřebuje pro růst kyselou půdu s pH okolo 5. V případě, že pH půdy bude vyšší, mohou pěnišníky trpět silnou chlorózou listů. Jako nejvhodnější péstební

substrát je doporučována rašelina, která zajistí rostlinám požadované pH a také v půdě reguluje dostupnost vody, takže kořeny nestojí ve vodě. U ostatních přísad, které je možné přimíchávat do rašeliny (písek, hrabanka, perlit, piliny...) není vhodné, aby jejich podíl přesáhl 30%.

Při samotné výsadbě vykopeme jámu, která nemusí být hluboká (maximálně 30 cm), a tu vyplníme rašelinou nebo připravenou směsí. Pěnišníky totiž nekoření do hloubky, ale kořenový systém se roztahuje hlavně do plochy. Po výsadbě pěnišníků do rašelinových substrátů je nutné nový substrát dostatečně provlhčit.

Výsadba do nádob není příliš vhodná. Pokud není jiná možnost, volíme nádoby spíše širší než vyšší a nesmíme zapomenout na dostatečnou závlahu a na zimní období na ochranu kořenového systému.

Z hlediska umístění na zahradě pěnišníky preferují vlhké chráněná a stinná místa. Je samozřejmě pravdou, že slunnější poloha podporuje indukcii květů a tím množství květů, ale i tak raději volíme polostinná místa, hlavně na zimní období. Vždy je vhodná výsadba do skupin pod nějaké vyšší dřeviny. Absolutně nevhodné jsou lokality, které jsou v zimním období na plném slunci. Na takovýchto místech můžou pěnišníky během zimního období uschnout. Zamrzlá půda jim totiž nedokáže dodat žádnou vodu a stálezelené velké listy se na slunci ohřejí a vypařují vodní zásobu uchovanou v rostlině.

Přihnojování je důležitou součástí pěstování rododendronů. Obzvláště tady ale platí, že méně může být někdy více. Přihnojení je nejvhodnější provést na jaře. Pro podporu kvetení volíme hnojiva s vyšším obsahem fosforu. Jako nejvhodnější typ hnojiva lze doporučit speciální hnojivo pro kyselomilné rostliny. Toto hnojivo nezvyšuje pH substrátu.

Zálivka je velmi důležitá hlavně na podzim před příchodem mrazů. V tomto období se rostlina zásobí vodou na zimní období, kdy dochází k výše zmíněnému výparu.

Řez snáší pěnišníky vcelku dobře, ale pravidelný řez se nedoporučuje. Vhodnější je občasně zmlazení.

určitým omezením je to, že tento typ sekačky vyžaduje častější kosení. Princip sečení spočívá v tom, že usečená hmota rotuje v bubnu sekačky a je postupně drcena na menší a menší kousky. Tyto kousky poté zapadnou do travního porostu a tam zetlejí. Tento princip daleko více zahrnuje celý systém a proto je nutné sekat častěji. Při sekání vyšší trávy drcení funguje špatně a je vhodnější trávu posbírat a zlikvidovat jinak. Druhou nevýhodou je to, že hmota zůstává v trávníku. Z toho vyplývají dva problémy. Za prvé při vlhkém počasí hmota ulpívá na botách a za druhé hmota v trávníku se rozkládá a snižuje pH půdy a vytváří plst' v trávníku. Problémy se sníženým pH se dají vyřešit hnojením zásaditým hnojivem a plst' odstraníme jarním vyhrabáním či vertikutací.

Ovšem na druhou stranu jsou tady i výhody, které dle mého názoru mnohdy silně převáží udané nevýhody.

První výhodou je to, že díky absenci sběru travní hmoty je sekání výrazně rychlejší než při vynášení plného travního koše. Díky tomuto zrychlení se vyrovná vyšší četnost sečení. Druhou obrovskou výhodou je to, že se nemusíte starat o likvidaci travní hmoty. Ono to nevypadá, ale z průměrné zahrady je tolik travní hmoty, že běžný kompostér je malý a popelnice je ihned plná. Takže v místech, kde není možnost odvozu travní hmoty je mulčování obrovskou výhodou.

Dalším argumentem odpůrců mulčování je to, že pokud chceme dokonalý trávník, není možné používat mulčovací sekačku. Jenže i toto tvrzení je nutné poopravit. Pokud chcete dokonalý trávník, nemůžete používat ani rotační sekačku, musíte si pořídit vřetenovou, která ovšem pokaždé sbírá, zde možnost mulčování není. Toto téma ale je na samostatný článek.